

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

Muzaffer ŞEKER

Halit YANIKKAYA

Halit KESKİN

Mehmet BARCA

Bayram Zafer ERDOĞAN

Şener AKTÜRK

Cem KORKUT

SONUÇ VE ÖNERİLER

Muzaffer ŞEKER

Türkiye Bilimler Akademisi

Halit KESKİN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Bayram Zafer ERDOĞAN

Anadolu Üniversitesi

Halit YANIKKAYA

Gebze Teknik Üniversitesi

Mehmet BARCA

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Şener AKTÜRK

Koç Üniversitesi

Cem KORKUT

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Öz

Bu bölüm, kitap boyunca ortaya konulan bulgu ve değerlendirmeleri bütüncül bir çerçevede bir araya getirerek, Türkiye’de sosyal bilimler araştırma ekosisteminin mevcut durumuna ilişkin genel bir sonuç tablosu ve buna dayalı politika önerileri sunmaktadır. Önceki bölümlerde yürütülen yapısal analizler, bibliyometrik ve tematik incelemeler ile paydaş değerlendirmeleri sentezlenerek; sosyal bilimlerde kurumsal kapasite, araştırma nitelikleri, tematik yönelimler, ulusal önceliklerle uyum ve küresel rekabet gücü açısından temel güçlü ve zayıf yönler, fırsatlar ve riskler tartışılmaktadır. Bölümde, araştırma ekosisteminin iyileştirilmesine yönelik öneriler; bilim politikası ve yönetim, finansman ve teşvik mekanizmaları, araştırma altyapısı ve veri ekosistemi, insan kaynağı ve genç araştırmacılar, disiplinlerarası işbirliği ve uluslararasılaşma, üniversite-kamu-toplum etkileşimi gibi başlıklar altında sistematik olarak ele alınmaktadır. Son olarak, kısa, orta ve uzun vadeli eylem alanlarını ayırıştıran, paydaşların rollerini netleştiren ve izleme-değerlendirme ihtiyacını vurgulayan bir yol haritası önerilmektedir. Böylece bölüm, Türkiye’de sosyal bilimlerin yalnızca mevcut konumunu değil, aynı zamanda geleceğe dönük kurumsal ve entelektüel dönüşüm imkânlarını da tartışmaya açmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal bilimler, Türkiye, sonuç değerlendirmesi, politika önerileri, bilim politikası, araştırma ekosistemi, yol haritası, stratejik öncelikler

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

Muzaffer ŞEKER

Turkish Academy of Sciences

Halit KESKİN

Yıldız Technical Üniversitesi

Bayram Zafer ERDOĞAN

Anadolu University

Halit YANIKKAYA

Gebze Technical University

Mehmet BARCA

Social Sciences University of Ankara

Şener AKTÜRK

Koç University

Cem KORKUT

Ankara Yıldırım Beyazıt University

Abstract

This chapter brings together the findings and assessments presented throughout the volume and offers an overall synthesis of the current state of the social sciences research ecosystem in Turkey, along with policy recommendations derived from this synthesis. By integrating the structural analyses, bibliometric and thematic investigations, and stakeholder perspectives discussed in the preceding chapters, it identifies the main strengths and weaknesses, opportunities and risks of the social sciences in terms of institutional capacity, research quality, thematic orientations, alignment with national priorities and global competitiveness. The chapter organises recommendations for improving the research ecosystem under several headings, including science policy and governance, funding and incentive mechanisms, research infrastructure and data ecosystems, human resources and early-career researchers, interdisciplinarity and internationalisation, and the interaction between universities, public institutions and society. It concludes by outlining a roadmap that distinguishes between short-, medium- and long-term action areas, clarifies the roles of key stakeholders and emphasises the need for robust monitoring and evaluation frameworks. In doing so, the chapter not only assesses the current position of the social sciences in Turkey, but also discusses the institutional and intellectual transformation pathways necessary for their future development.

Keywords

Social sciences, Türkiye, synthesis, policy recommendations, science policy, research ecosystem, roadmap, strategic priorities

6.1. Giriş

Bu kitap, Türkiye’de sosyal bilimler alanındaki mevcut durumun ayrıntılı bir analizini sunarak, sektörün güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymaktadır. Sosyal bilimler ekosisteminin daha etkin bir yapıya kavuşturulması için stratejik bir yeniden değerlendirme ve uygulama adımları gerekmektedir. Bu kapsamda, sosyal bilimlerin politika geliştirme süreçlerindeki kritik rolü, yenilikçi yaklaşımların benimsenmesiyle desteklenmelidir. Aynı zamanda, araştırma finansmanından insan kaynağının kapasitesine kadar birçok temel bileşen yeniden ele alınarak sosyal bilimlerin toplumsal katkısı maksimum düzeye çıkarılmalıdır. Yenilikçi çalışmaların önündeki engelleri azaltmaya yönelik kapsamlı reformlar, sektörün verimliliğini ve sürekliliğini artırabilecektir. Uluslararası iş birliklerinin desteklenmesi ve disiplinler arası yaklaşımların entegre edilmesi gibi yenilikçi stratejiler, sosyal bilimlerin ulusal ve küresel arenada daha etkili bir konuma gelmesine katkı sağlayacaktır.

İlk olarak, sosyal bilimlerin diğer disiplinlerle daha entegre bir yapıda çalışması, günümüzün karmaşık toplumsal sorunlarına yenilikçi çözümler geliştirilmesine doğrudan katkı sağlayabilecektir. Bu entegrasyon, sosyal bilimlerin diğer bilim dallarıyla ortak dil ve metodoloji geliştirmesini kolaylaştırarak, daha geniş bir etki alanı yaratabilecektir. Disiplinlerarası araştırmaların teşvik edilmesi, bilgi alanlarının birbirine daha sıkı bir şekilde bağlanmasını ve yepyeni bilimsel perspektiflerin ortaya çıkmasını mümkün kılacaktır. Örneğin, sosyal bilimler ile yapay zekâ teknolojileri veya çevre bilimlerinin kesiştiği noktada geliştirilecek projeler, sürdürülebilir kalkınma gibi küresel hedeflere katkıda bulunabilecektir. Ayrıca, disiplinlerarası iş birlikleri, araştırma projelerinde daha yüksek verimlilik sağlamakla kalmaz, aynı zamanda sosyal bilimlerin uluslararası platformlarda daha görünür hale gelmesini destekler. Bu yaklaşımlar, yalnızca bilimsel çıktıların kalitesini artırmakla kalmaz, aynı zamanda bu çıktılar aracılığıyla politika yapımcılara ve uygulayıcılara daha etkili rehberlik sunabilecektir.

Ayrıca, akademik araştırma fonlarının daha şeffaf, hesap verilebilir ve adil bir şekilde dağıtılması, sosyal bilimler alanındaki çalışmaların hem nicelik hem de nitelik bakımından gelişimi için hayati önem taşımaktadır. Fonlama süreçlerinin şeffaf olması, araştırmacılar arasında güven ortamının tesis edilmesini sağlarken, adil bir dağıtım mekanizması bilimsel rekabeti teşvik ederek daha kaliteli araştırma çıktılarının ortaya çıkmasına imkân tanıyacaktır. Bunun yanı sıra, finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi, yalnızca kamu kaynaklarına bağımlılığı azaltmakla kalmayacak, aynı zamanda sosyal bilimlerin özel sektör ve uluslararası fonlarla desteklenmesine olanak tanıyacaktır. Uluslararası fonlara erişimin artırılması, yalnızca finansman kapasitesini büyütmeyle kalmayıp aynı zamanda Türkiye’nin sosyal bilim araştırmalarını küresel tartışmalara entegre etmesine de olanak sağlayacaktır. Ancak bu erişimin etkin olabilmesi için, fon sağlayıcı kurumların belirlediği araştırma

öncelikleriyle ulusal akademik kapasitenin uyumlandırılması kritik önemdedir. Aynı şekilde özellikle yerel ve uluslararası ortaklıkların teşvik edilmesi, finansman erişimini artırabilir ve araştırmaların küresel ölçekte etki yaratmasını destekleyebilecektir. Yeni fon mekanizmalarının oluşturulması, yenilikçi projelerin ortaya çıkmasını kolaylaştırırken, araştırmacıların mali sürdürülebilirlik kaygılarından uzaklaşmasını ve daha özgün çalışmalar üretmesini sağlayabilecektir. Bu bağlamda, akademik araştırma fonlama sisteminin yeniden yapılandırılması ve fonlama politikalarının bilimsel kaliteyi önceliklendirecek şekilde düzenlenmesi kritik bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Ulusal strateji belgelerinin daha etkili bir şekilde uygulanması, sosyal bilimlerin politika geliştirme süreçlerindeki rolünü daha da güçlendirebilecektir. Bu belgelerin yalnızca bir rehber niteliğinde kalmaması, aynı zamanda somut eylem planlarına dönüştürülmesi, sosyal bilimlerin toplumsal sorunlara çözüm üretme kapasitesini artıracaktır. Politika oluşturma süreçlerine sosyal bilimlerin daha fazla dahil edilmesi, karar alma mekanizmalarında bilimsel verilerin etkin kullanılmasını sağlayabilecektir. Bu doğrultuda, kamu kurumları ve özel sektör arasında daha yoğun bir iş birliğinin kurulması, özellikle araştırma projelerinde çok paydaşlı yaklaşımların benimsenmesini kolaylaştıracaktır. Ayrıca, kamu politikalarının oluşturulmasında sosyal bilimlere dayalı analizlerin ve raporların referans alınması, politika çıktılarının toplumsal gerçekliklerle uyumlu olmasını sağlayacaktır. İş dünyası, sivil toplum kuruluşları ve akademik camia arasında kurulacak yapısal iş birliği mekanizmaları, sosyal bilimlerin ekonomik ve sosyal faydasını artıracak somut projelerin hayata geçirilmesini teşvik edebilecektir. Bu tür bir ortaklık modeli, sosyal bilimlerin politika geliştirme süreçlerinde daha aktif bir rol üstlenmesini ve bu süreçlerin şeffaf, katılımcı ve veri odaklı bir hale gelmesini destekleyecektir.

Uluslararası iş birliklerinin artırılması, Türkiye'nin sosyal bilimler alanındaki kapasitesini güçlendirmek adına stratejik bir gerekliliktir. Bu iş birlikleri, sadece akademik dünyada etkileşimi artırmakla kalmaz, aynı zamanda uluslararası standartlarda bilgi üretimini teşvik eder. Ortak projeler, farklı perspektiflerin bir araya gelmesini sağlayarak, karmaşık toplumsal sorunlara daha yenilikçi ve kapsamlı çözümler geliştirilmesine olanak tanır. Uluslararası fonlardan yararlanma stratejileri hem finansal kaynakların çeşitlendirilmesini hem de araştırmaların global etki düzeyinin artırılmasını mümkün kılar. Türkiye'nin sosyal bilimler alanında dünya çapındaki akademik ağlara daha güçlü bir şekilde entegre olması, bilgi paylaşımını ve disiplinler arası iş birliklerini teşvik ederek, bu alandaki rekabet gücünü artıracaktır. Ayrıca, yabancı araştırmacıların Türkiye'deki projelere dahil edilmesi ve Türk araştırmacıların uluslararası platformlarda daha aktif yer alması, bilgi ve deneyim alışverişini zenginleştirecektir. Bu tür bir yaklaşım, sosyal bilimlerde evrensel standartlara uygun, daha etkili politikalar ve uygulamalar geliştirilmesine katkıda bulunabilecektir. Uluslararası iş

birliklerinin sistematik olarak planlanması ve uygulanması, Türkiye’nin sosyal bilimler alanındaki akademik görünürlüğünü artıracak ve uzun vadede ekonomik, sosyal ve kültürel faydalar sağlayacaktır.

Aynı zamanda, akademik araştırmaların yayınlandığı platformların kalite ve etkisini artırmak, sosyal bilimlerin ulusal ve uluslararası düzeyde daha görünür olmasını sağlamak için kritik bir adımdır. Yerli akademik dergilerin uluslararası indekslerde daha fazla yer alabilmesi, yalnızca Türkiye’nin bilimsel üretkenliğini yükseltmekle kalmaz, aynı zamanda Türk akademisyenlerin uluslararası iş birliklerine katılımını da kolaylaştırır. Bu süreçte, dergilerin içerik kalitesini artırmaya yönelik düzenli değerlendirme ve iyileştirme mekanizmalarının devreye alınması önem taşımaktadır. Ayrıca, bu dergilerin uluslararası standartlara uygun yayın politikaları ve hakemlik süreçleri oluşturması, küresel akademik topluluk tarafından tanınmalarını ve tercih edilmelerini sağlayacaktır. Devletin ve ilgili kurumların yerli dergilerin uluslararasılaşması için mali destek ve teşvik mekanizmaları oluşturması, bu alandaki gelişimi hızlandırabilecektir. Bununla birlikte, Türkiye’deki üniversitelerin, akademik yayıncılık alanında daha fazla yatırım yaparak açık erişim platformlarının yaygınlaşmasını desteklemesi, sosyal bilimler araştırmalarının daha geniş kitlelere ulaşmasına olanak tanıyabilecektir. Akademik yayınların erişilebilirliğini artıracak bu tür girişimler, sadece akademik camiayı değil, aynı zamanda politika yapıcıları ve kamuoyunu da etkili şekilde bilgilendirebilecektir.

Sosyal bilimlerde insan kaynağı kapasitesinin geliştirilmesi ve yeni nesil araştırmacıların yetiştirilmesi, alandaki sürekliliğin sağlanması ve bilimsel yeniliklerin önünün açılması açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, genç araştırmacıların desteklenmesi, sadece bireysel akademik kariyerlerin ilerletilmesini değil, aynı zamanda sosyal bilimler ekosisteminin uzun vadeli sürdürülebilirliğini de sağlamaktadır. Araştırmacıların mesleki gelişimlerinin desteklenmesi için kapsamlı mentorlük programlarının oluşturulması, ulusal ve uluslararası düzeyde araştırma burslarının artırılması ve akademik kariyer planlamasında yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi gereklidir. Ayrıca, sosyal bilimler alanında nitelikli insan kaynağı yetiştirmek için üniversiteler ve araştırma merkezleri arasında daha güçlü bir iş birliği teşvik edilmelidir. Eğitim programlarının uygulamalı ve disiplinler arası yöntemlerle zenginleştirilmesi, genç akademisyenlerin yetkinliklerini artırmalarına katkı sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, araştırma odaklı etkinliklerin, konferansların ve çalıştayların düzenlenmesi, araştırmacılar için bilgi paylaşımı ve ağ oluşturma fırsatları sunarak onların profesyonel gelişimlerini destekleyebilecektir. Bu tür girişimler, Türkiye’nin sosyal bilimler alanında uluslararası düzeyde daha rekabetçi bir konuma gelmesine ve yenilikçi çözümler sunma kapasitesinin artmasına yardımcı olacaktır.

Teknolojik altyapının modernize edilmesi, sosyal bilimler araştırmalarının etkinliğini ve etki alanını artıracak temel unsurlardan biridir. Günüümüzün hızla dijitalleşen dünyasında, sosyal bilimlerin gelişmiş teknolojilerle desteklenmesi, araştırmaların doğruluğunu ve erişilebilirliğini önemli ölçüde artırabilecektir. Özellikle büyük veri analitiği, yapay zekâ, makine öğrenimi ve diğer ileri teknolojilerin sosyal bilimler alanına entegrasyonu, karmaşık toplumsal sorunların çözümünde yenilikçi yaklaşımlar geliştirilmesine olanak tanıyabilecektir. Veri toplama ve analiz tekniklerinin modernize edilmesi, daha doğru ve güvenilir sonuçlara ulaşılmasını sağlarken, aynı zamanda araştırma süreçlerini hızlandırabilir ve maliyetleri düşürebilecektir. Bu bağlamda, sosyal bilimler alanında çalışan akademisyenlerin ve araştırmacıların bu teknolojilere erişimini kolaylaştırmak ve onları bu alanlarda eğitmek, alandaki bilimsel üretkenliği artıracaktır. Ayrıca, teknolojiye dayalı araştırma platformlarının yaygınlaştırılması, sosyal bilimlerin disiplinler arası iş birliği fırsatlarını artırarak daha geniş ve kapsayıcı araştırma projelerinin hayata geçirilmesine olanak tanıyacaktır. Teknolojik altyapının güçlendirilmesi, sadece bireysel araştırmacıların çalışmalarını kolaylaştırmakla kalmayacak, aynı zamanda Türkiye'nin sosyal bilimler alanında uluslararası rekabet gücünü artırarak, küresel düzeyde daha etkin bir oyuncu haline gelmesini destekleyecektir.

Son olarak, toplumda sosyal bilimlerin değerine ilişkin farkındalık yaratılması, bu alandaki çalışmaların toplumun geniş kesimleri tarafından anlaşılmasını ve desteklenmesini sağlamak açısından hayati bir öneme sahiptir. Sosyal bilimlerin toplumsal problemlere getirdiği çözümler, yalnızca akademik çevrelerle sınırlı kalmamalı, kamuoyu, politika yapıcılar ve özel sektör temsilcileri gibi farklı paydaşlara da etkili bir şekilde aktarılmalıdır. Bu amaçla, sosyal bilimler alanındaki başarı hikâyelerinin daha görünür hale getirilmesi, özellikle medya ve dijital platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşılmasını mümkün kılabilecektir. Eğitim kurumlarında sosyal bilimlerin önemine dair programların ve etkinliklerin düzenlenmesi, genç nesillerde bu alana yönelik ilgi ve saygının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda, sosyal bilimlerin gündelik hayatta oynadığı rolün somut örneklerle açıklanması, toplumsal dayanışma ve bilinç düzeyini yükseltebilecektir. Bu kapsamda, kamuoyunda sosyal bilimlere dair olumlu bir algının oluşturulması, alandaki çalışmaların sürdürülebilirliğini ve finansman olanaklarının artmasını da sağlayacaktır. Sosyal bilimlerin toplumsal faydası ve güncel sorunlara sunduğu çözümler, çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla sürekli olarak vurgulanmalı, bu alanda çalışan akademisyenlerin ve araştırmacıların katkıları kamu tarafından daha geniş bir şekilde tanınmalıdır. Farkındalık yaratmaya yönelik bu tür çabalar, sosyal bilimlerin Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik kalkınma hedeflerindeki rolünü daha da güçlendirecektir. Tablo 31, sosyal bilimler alanında araştırmaları geliştirmek üzere yapılacak önerileri özetlemektedir.

Tablo 32**Somut Politika Önerileri**

Temel Sorun	Çözüm Önerisi	Açıklama
Araştırma ekosisteminin yapısal eksiklikleri	Araştırma ekosistemini güçlendirecek mevzuat ve kaynak düzenlemeleri yapılması	Kamu kurumları, özel sektör ve üniversiteler arasındaki iş birliğinin artırılması; kaynakların verimli dağıtılması.
Finansman kaynaklarının yetersizliği	Finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve fon mekanizmalarının oluşturulması Sosyal bilimler ile ilgili yurtdışı finansmanlı projelerde yerli firmalara öncelik sağlanması veya uluslararası paydaşlarla ortaklıklar kurulmasının teşvik edilmesi	Kamu ve özel sektör fonlarının yanı sıra uluslararası kaynaklardan daha fazla yararlanılması. Sosyal bilimler temelli hizmet ihracatını geliştirmek için proje temelli danışmanlık firmalarının desteklenmesi ve geliştirilmesi.
Disiplinler arası çalışmaların sınırlılığı	Disiplinler arası projelerin teşvik edilmesi Sosyal bilimlerde ortak çalışma kültürünü geliştirecek projelerin desteklenmesi	Yeni bilgi alanlarının oluşturulmasını ve sorunlara yenilikçi çözümler getirilmesinin sağlanması.
Uluslararası iş birliklerinin zayıflığı	Uluslararası projelere katılım ve ortaklıkların artırılması	Uluslararası fonlara erişimin artırılması ve ortak projelerde aktif katılım sağlanması.
Teknolojik altyapının ve kurumsal veri paylaşımının yetersizliği	Veri toplama ve analiz tekniklerinin geliştirilmesi İlgili paydaşlar için düzenli ve sürdürülebilir veri paylaşımına yönelik ekosistem kurgulanması	Teknolojik modernizasyon ile sosyal bilimlerde daha doğru ve güvenilir sonuçlara ulaşılması. Sağlıklı analizlerin, tutarlı ve paylaşılan verilerle mümkün olması.
Akademik yayınların uluslararası görünürlüğünün düşük olması	Yerel akademik dergilerin uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi Mevcut nitelikli ve uluslararası tanınırlığı olan bilimsel dergilerin desteklenmesi	Yerli akademik dergilerin kalite standartlarının iyileştirilmesi ve uluslararası indekslere girmelerinin sağlanması.
Sosyal bilimlerin toplumsal algısının zayıflığı	Sosyal bilimlerin toplumdaki rolüne dair farkındalık kampanyalarının düzenlenmesi	Sosyal bilimlerin faydalarının toplum genelinde anlaşılmasını sağlamak için iletişim kampanyaları düzenlenmesi.
Yeni nesil araştırmacı yetiştirme mekanizmalarının eksikliği	Mentorluk ve destek programlarının oluşturulması	Araştırmacılar için eğitim, burs ve uluslararası deneyim fırsatlarının artırılması.
Sosyal bilimler politikası geliştiren kurumların eksikliği	Yeni bir sosyal bilimler strateji geliştirmek üzere resmî-yarı resmî bir kurum oluşturulması veya örneğin; TÜBA'nın görev tanımına ulusal ve uluslararası sosyal ve beşerî sorunlara yönelik analiz ve raporlama hizmeti eklenmesi	Anketler yapılarak toplumsal trendlerin takip edilmesi ve düzenli-sürekli analiz-raporlamalar yapılması ve ilgili kurumlarla paylaşılması.

Bu kitap, sosyal bilimler alanında Türkiye'nin mevcut potansiyelini en etkin şekilde kullanmayı hedefleyen kapsamlı bir analiz sunmakta ve geleceğe yönelik stratejik öneriler geliştirmektedir. Sosyal bilimlerin ulusal kalkınma hedefleri ve toplumsal sorunların çözümüne olan katkısını artırmak için bir yol haritası niteliği taşıyan bu eser, alandaki mevcut güçlü yönleri ortaya koyarken zayıf yönlere dair kapsamlı bir iyileştirme planı önermektedir. Bu bağlamda, sosyal bilimlerin yalnızca akademik bir disiplin olarak değil, aynı zamanda toplumsal dönüşüm ve yeniliklerin öncüsü olarak konumlandırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Kitapta sunulan öneriler, disiplinlerarası iş birliklerinden teknolojik altyapının modernizasyonuna, insan kaynağı kapasitesinin artırılmasından uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesine kadar geniş bir yelpazede ele alınmıştır. Aynı zamanda, sosyal bilimlerin politika yapım süreçlerindeki rolünün artırılması ve kamuoyunda bu alanın değerine ilişkin farkındalık yaratılması hedeflenmiştir. Türkiye'nin sosyal bilimler alanında küresel bir oyuncu haline gelmesi için somut adımların atılmasını teşvik eden bu kitap, ulusal düzeyde karar alıcılar, akademik çevreler ve sivil toplum kuruluşları için rehber niteliği taşımaktadır.

6.2. Bilimsel Sorunlar İçin Çözüm Önerileri

Araştırmacıların proje oluşturma ve araştırma yapma becerilerinin geliştirilmesine yönelik önemli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Özellikle, lisansüstü eğitim düzeyindeki öğrencilerin akademik araştırma hayatlarının ilk adımları olan tezlerini daha iyi araştırma projeleri haline getirebilmeleri için ders dönemi müfredatlarının, ders çeşitliliği ve ders içeriklerinin yeniden yapılandırılması ve dersleri veren hocaların nitelikli şekilde belirlenmesine dönük çalışmaların yapılması gerekmektedir. Sorunlar kısmında vurgulandığı üzere araştırmacılar özellikle araştırma tasarımı, yöntem ve analiz konularında oldukça eksik kalmaktadır. Tez yazmaya başladığı an itibarıyla bu konuda bir öğrenme gayreti içine girmekte ve bu durum araştırmacıyı kaygılandırmaktadır. Bu ise, mevcut bilgi üzerine inşa edilen araştırma odaklı olmaktan ziyade önceyi telafi etmeye dönüşmeyi beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla, ders dönemlerinin daha efektif bir şekilde geçirilmesi ve hatta ders dönemlerinin içeriği kuvvetlendirilmek suretiyle biraz daha uzatılması önerilebilecektir. Bu, gelecekteki araştırmacılar olan lisansüstü öğrencilerin daha nitelikli eğitim alması açısından oldukça önemlidir. Ayrıca, katma değer ortaya koyan tezlerin yazılması ve sahip olunan bilgi birikimi, araştırmacıları daha fazla araştırma projesi geliştirme konusunda cesaretlendirecek ve motive edecektir. Bunlara ilaveten, lisansüstü düzeyinde bilim dalları içerisinde spesifik çalışma alanlarına hitap eden derslerin açılması, ülke içerisinde ilgili alanlara ilgi duyan araştırmacıların bir araya gelmesini ve nitelikli çıktılar ortaya konmasını beraberinde getirebilecektir. Akredite olmuş, kolay bir şekilde erişilebilecek sanal/çevrimiçi derslerin oluşturulması hem öğrencilerin hem de öğretim üyelerinin gelişimine katkı sağlayacaktır.

Akademik teşvik sistemleri, herkesin her alanda ve herkesle çalışma yapmasını özendiren “nicelik odaklı” teşvik mantığının ürettiği yüzeysellik ve nitelik erozyonundan arındırılmalıdır. Bunun yerine, araştırmacıyı belirli bir alanda uzmanlaşmaya, süreklilik gösteren bir araştırma hattı kurmaya ve ölçülebilir bilimsel etki üretmeye yönlendiren; derinliği, yöntemsel titizliği ve yayın kalitesini önceleyen bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

İyi yetişmiş donanımlı öğrencilerin yurtdışına beyin göçü yapmasını önlemek amacıyla, üniversitelerimizde eğitim gören öğrencilerin de istihdamına önem vermek ve yurtdışındaki iyi üniversitelerle eğitim-öğretim anlaşmaları yapmak oldukça önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, çift diploma vermek ve farklı coğrafyalardaki araştırmacıları bir araya getirmek gibi amaçlar benimsenmelidir. Yurtdışına göç etme altyapısına sahip kişilerin ülkeye dönmelerine odaklanmak yerine süreçteyken ve sonrasında ülkede eğitim ve araştırma sürecine destek sağlayabilecekleri bir sistem oturtmak gereklidir. Hatta, bu sistem içerisine mecburi hizmetin bir kısmını bu katkılarıyla tamamlamalarının önü açılmalıdır. Bu sayede, gelecekteki kaygılar minimize edilerek, potansiyeli olan araştırmacıların yurda dönüşleri teşvik edilecektir. Yurtdışında lisansüstü eğitim gören araştırmacılar ülkeye döndüklerinde yaşadıkları olumsuz durumlar genellikle araştırma konusunda gerilemelerine ve akademik ağlarını kaybetmesine neden olabilmektedir. Dolayısıyla, araştırmacıların her iki taraftan da bağı kopartılmadan sürdürülebilir bir çalışma temposu yakalamaları sağlanmalıdır.

Kamu kurumlarının verilerini araştırmacıların erişimlerine açabilecekleri bazı mekanizmaları oluşturmak gerekmektedir. Bu doğrultuda, ulusal araştırma etik kurulları oluşturularak, bilimsel amaç çerçevesi içerisinde onay alan araştırmalar için gerekli verilerin paylaşılmasını mümkün kılan bir sistemin (erişim, anonimleştirme vs.) inşa edilmesi oldukça kıymetli olacaktır. Böylelikle, aynı zamanda verilerin kim tarafından, nasıl ve ne amaçla kullanıldığı izlenebilir bir hale getirilebilecektir.

Uzun dönemli araştırmaların yapılmasını sağlayacak kurumlara (örn. medya araştırmaları merkezi, iklim araştırmaları merkezleri, göç araştırmaları enstitüleri vs.) olan ihtiyaca binaen, bu kurumların teşekkülü hem araştırmacılara veri sağlaması hem bilgi birikiminin oluşturulması açısından oldukça önemlidir. Ancak, ilgili kurumların müstakil ve ayrı bütçeleri olacak şekilde teşekkül ettirilmesi gerekmektedir. Bu konuda, mevcut kurumların oldukça yetersiz kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla, mevcut kurumların sadece veri paylaşımına ilişkin birimlerini geliştirmek yerine ki; bu kalıcı olmaz, oluşturulacak kurumlarda çalışacak personelin halihazırda deneyimi olan kurumlar tarafından yetiştirilmesi ve üniversitelerle iş

birliği halinde veri uzmanları olarak görevlendirilmeleri daha iyi bir seçenek olarak ön plana çıkmaktadır.

Araştırmacı havuzunun daralması, araştırma projesi geliştirmenin önündeki önemli engellerden birisi olarak görölmektedir. Özellikle, lisansüstü eğitime yönelik ilginin azalmasının önüne geçebilmek amacıyla enstitü temelli eğitimler burslu ve bursuz şekilde iki sınıfa ayrılabilir. Böyle bir durumda, burslu kısım en rekabetçi kısım olarak ön plana çıkar. Burslar sadece yurtiçine değil, aynı zamanda yurtdışına da açık olmalıdır. Bu yol, yabancı araştırmacıların potansiyelinden yararlanarak farklı yetenek havuzundan da yararlanmak için önemlidir. Bu da araştırmacı havuzunun gelişmesine yardımcı olabilir. Ayrıca, farklı kamu kurumları konuları belirleyerek üniversitelerden araştırmacıları yurtdışına burslu olarak gönderebilecektir. Kamu kurumlarında çalışanların uzmanlık dereceleri üniversitelerle iş birliği içerisinde lisansüstü eğitimle birleştirilebilecektir. Bununla birlikte kamu kurumlarında hazırlanan uzmanlık tezlerinin de YÖKTEZ üzerinden açık erişime sunulması önemli görünmektedir. Uzmanlık alan tezlerinin enstitüler maharetiyle akademik platform çatısı altında çalışılması da düşünölebilecektir.

Üniversitelerin personel seçiminde ve yapılan araştırmalarda belirlenen misyon, vizyon ve stratejik öncelikler dikkate alınmalıdır. Örneğin bölgesel kalkınmayı stratejik öncelik olarak belirleyen bir üniversite lisansüstü eğitim kapsamında yazılan tezleri ve yapılan araştırmaları bu yola kanalize etmeye çalışmalıdır.

Proje destek birimleri duyuru paylaşan birimlerden öteye geçmelidir. Örneğin üniversite proje birimleri, Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP), TÜBİTAK, Bakanlık ve Avrupa Birliği projeleri gibi araştırma projelerini hazırlama konusunda destek verecek şekilde güçlendirilmelidir. Özellikle, uzman personel istihdam edilmesi ve ilgili kurumda daha ileri bir proje başvurusu için ön değerlendirme ofislerinin kurulması önemlidir.

Araştırmacıların uluslararası nitelikli yayın sürecinde karşılaştıkları temel sorunların neler olduğu her üniversite tarafından belirlenmelidir. (Bu olumsuz durumun çok tipik nedenleri vardır (dil becerisi, yazılım programları kullanma konusundaki yetersizlikler, temel yetkinlikleri sağlayacak eğitim eksikliği vs.)). Bu doğrultuda, her kurum sistemsel olarak bu sorunların üzerine giderek araştırmacılarını desteklemelidir. Özellikle, yabancı dilde edit etme hizmet ofisleri, yazılım eğitim kursları ve proje destek ofisi gibi aktif çalışan birimler oluşturulmalıdır.

6.3. Mali Sorunlar İçin Çözüm Önerileri

Araştırmacılar mali kaynaklara erişim hakkına (Open Access desteği, UBYT vs.) sahip olsa bile bu haktan ne zaman ve nasıl yararlanacağı konusunda fikir sahibi olmayabilmektedir. Bu doğrultuda, birimler ayrı ayrı bilgilendirme platformlarına sahiptirler. Bu hem kafa karışıklığına hem de bilgiye ulaşmanın zor hale gelmesine neden olmaktadır. Bunun yerine, YÖK üzerinden oluşturulacak ve bütün bilgilerin sistematize edildiği tek bir platformun oluşturulması ile birlikte bütün üniversitelerin web sayfalarına araştırmacılar için görünür ve ulaşılabilecek bir sekme ilave edilebilecektir. Ayrıca, üniversiteler ilgili sayfada sıkça sorulan sorulara ilişkin yönlendirici cevapları da paylaşabilecektir.

Kurumlar arasında proje başvurularındaki süreç ve içerik farklılıkları, araştırmacılar nezdinde kafa karışıklığına ve başvuru isteksizliğine neden olabilmektedir. Bu doğrultuda, başvuru şablonlarının standart ya da standarda yakın bir hale getirilmesi, araştırmacıların takip etmesini kolaylaştırması ve kaynaklara onların daha rahat ulaşmaları açısından önemlidir.

Her kurum kendi bünyesinde proje konularını belirleyerek paylaşmaktadır. Bu durum, pek çok araştırmacının ilgili proje konularını gözden kaçırmasına ve mali kaynaklara erişim konusunda sıkıntı yaşamasına neden olabilmektedir. Bu doğrultuda, üniversite proje birimlerinin ulusal ve uluslararası ölçekte güncel araştırma projesi ilanlarını takip etmeleri ve bunları tasnif ederek araştırmacılarla düzenli bir şekilde paylaşmaları gerekmektedir. Bu hem araştırma kültürünün yerleşmesi hem de mali desteğe ihtiyaç duyan araştırmacıların doğru kaynaklara erişebilmeleri açısından önemlidir.

Sosyal ve beşerî bilimler alanından yapılacak olan araştırma projesi başvurularına daha az ilgi gösterildiği görülmektedir. Hatta, bu alan içerisinde yer alan bilim dalları arasında da adil bir dağılımın olmadığı aşikardır. Dolayısıyla, kurumlardan bu konuda şeffaf davranmaları, yani bilim dallarına göre yüzdeler dilimlerin ilan etmeleri beklenmektedir. Bunun devamı olarak, yıl içerisinde ayrılan yüzdeler dilimler içerisinde kabul edilenlerin oranı, başvuru sürecinde olanların oranı ve başvurulacak oranlarının düzenli bir şekilde paylaşılması yerinde olacaktır. Zira bu durum, dolu bir otoparkta işaretler olmadığı takdirde aracın boşuna dolaşıp yer bulamamasına benzetilebilecektir. Bu, aslında, araştırmacıların araştırmalarını doğru kaynaklara yönlendirmelerini sağlayarak hem zaman kaybının önüne geçilmesi hem de araştırmanın daha elverişli koşullarda gerçekleştirilmesi için önemlidir.

Pek çok üniversite, araştırmacısı destek programları konusunda yeterli mali destek sağlamamaktadır. Bundan ötürü özellikle, uluslararası kongrelere katılım konusunda araştırmacılar çekimser davranmaktadır. Her ne kadar kaynak taksimatı konusunda daha dikkatli davranmak isteyen üniversiteler iştirak edilecek kongre ve bunlara katılacak adaylara

ilişkin bazı kriterler belirlese de bu yeterli değildir. Bu konuda kurumların kaynak taksimatı konusunda daha hassas davranmaları beklenmektedir. Özellikle, israf ve kaynak aktarımı konusunda bir dengenin gözetilmesi gerekmektedir ki; bu denge, araştırma projesi başvurularında gereksiz şekilde bütçelenen kalemlerin daha iyi incelenmesi ve israfa yol açacak olanların elenmesi ile mümkün olabilir. Buradaki her dikkat, araştırmacı desteğine dönüşüp araştırma sürecine bir katkı sağlayabilecektir. Son olarak, lisansüstü öğrencilerden proje kapsamında bursiyer olarak destek alınmasını teşvik edecek sistemlerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de akademik kariyerin tercih edilirliliğinin azalmasında hem akademisyen maaşlarının yetersizliği hem de teşvik sisteminin işlevsizliği belirleyici unsurlar arasında yer almaktadır. Özellikle yüksek nitelikli, uluslararası düzeyde rekabetçi gençlerin akademiye yönelmemesinde, özel sektör ve yurtdışı alternatiflerin sunduğu daha cazip maddi ve kariyer olanakları etkili olmaktadır. Bu durum, sosyal bilimler başta olmak üzere tüm akademik alanlarda nitelikli insan kaynağı eksikliğine ve uzun vadede araştırma kalitesinde düşüşe yol açmaktadır. Bu nedenle, ücretlerin ve akademik teşvik sisteminin yapısal olarak gözden geçirilmesi zorunludur. Mevcut sistemde verilen teşvik miktarları, çoğu zaman bir nitelikli yayının açık erişimli (Open Access) yayımlanması için gerekli yayım ücretlerini karşılamaktan uzaktır. Ayrıca, teşviklerin uluslararası kongre katılımı, saha araştırmaları ve yazılım lisansları gibi akademik faaliyetleri destekleyecek düzeye çıkarılması gerekmektedir. Akademik teşviklerin belirlenmesinde yalnızca ülkenin genel ekonomik verileri değil; yayın niteliği, alan etkisi, katılım sağlanan uluslararası etkinlikler, kullanılan araştırma araçları gibi somut akademik girdiler dikkate alınmalıdır. Bu kapsamda, rekabetçi maaş politikalarıyla desteklenmiş, çıktı odaklı ve performansa dayalı bir teşvik sistemi oluşturulmadıkça, Türkiye'nin akademik kapasitesinin sürdürülebilir biçimde güçlendirilmesi mümkün görünmemektedir. Bu yapısal dönüşüm, yalnızca bireysel motivasyonu değil, aynı zamanda kurumsal düzeyde bilimsel üretimin kalitesini de artıracaktır.

6.4. Bürokratik Sorunlar İçin Çözüm Önerileri

Araştırmacı kuruluşlar tarafından yerine getirilebilecek çalışmalar, kamu kurumları tarafından doğrudan ifa edilmek yerine, araştırmacı kuruluşlarla işbirliği marifetiyle yerine getirilmeye çalışılmalıdır. Bu çerçevede bakanlıklarda ve kamu kurumlarında akademiler kurmak yerine, Bakanlıkların ve kamu kurumların bu tür ihtiyaçlarını uygun gördükleri bir üniversite ile iş birliği içerisinde yürütmeleri hem kaynak israfını azaltacak hem kurumlar arasındaki işbirliklerini geliştirecek hem de daha nitelikli sonuçların elde edilmesine katkı sağlayacaktır.

Bürokrasi işleyişinin yavaş olması, araştırmacıların zaman ve enerji kaybına, dolayısıyla da motivasyon kaybına neden olmaktadır. Bunun önüne geçilmesi için atılacak her bir adım hem mevcut sürecin hızlanmasını hem de sonraki araştırmalar için istekliliğin artmasını beraberinde getirecektir. Bu konuda, her ne kadar sorunlar araştırmacı ve kurum kaynaklı olmak üzere iki kısma ayrılmış olsa da çözüm, birbirleriyle bağlantılı bir sistemin kurulmasıyla üretilebilecektir. Özellikle, kurumlardaki proje birimlerinde halen ıslak imzalı belgelerin arşivlenmesi arzusu, fazlaca evrak yükünü beraberinde getirmektedir ki; günümüzdeki teknolojik ortam ve özellikle bulut sisteminin aktif bir şekilde kullanılması bu konuda rahatlamaya neden olacaktır. Araştırmacıların elektronik ortamda başvurularını gerçekleştirilmesi sürecin hızlanmasını sağlayacaktır. Pek çok kurumda proje ve etik kurul başvurularında bazı belirsizlikler bulunmaktadır. Örneğin lisansüstü tez araştırmalarının yürütülmesinde gerekli olan etik kurul onayı için hazırlanan evrak ile bağımsız bir araştırma için hazırlanan evrak farklıdır. Bu ve buna benzer farklılıklar hem kafa karışıklığına hem de fazlaca iş yüküne sebep olmaktadır. Ayrıca, etik kurul başvurularında bir proje başvurusu formunun doldurulması, değerlendirme komisyonuna iş yükü getirmekte, başvuruya olan odağı kaydırmakta (örn. veri toplama aracı mı yoksa çalışmanın literatürü mü değerlendirilecek?) ve en önemlisi sürecin beklenen ve olması gerekenden çok daha fazla uzamasına neden olmaktadır. Pek çok araştırmacı etik kurul başvurusunu yapmakta ancak onay alamadan saha çalışmasına başlamaktadır. Bu ise, etik başvurunun etik dışı davranışa neden olması gibi bir paradoksu meydana getirmektedir. Bu konuda, bütün üniversitelerin tek tip olarak dijital ortamda süreçleri (içerisinde hangi adımda hangi matbu evrakın olması doldurulacağını gösteren) içeren, değerlendirme tarihleri belirli olan ve bahsedilen başvuru karmaşıklığını önleyecek sistemin oluşturulması elzemdir. Ayrıca, araştırmacılara zaman zaman verilen ve katılımın isteğe bağlı olduğu proje yazma, resmi ve akademik dil kullanımı gibi eğitimleri zorunlu ve sertifikalı hale getirmek yararlı olacaktır ki; bir akademik personel kendisi adına proje başvurusu yapmasa bile lisansüstü öğrencisi ile birlikte yapması gerekebilecektir. Dolayısıyla, bütün akademisyenlerin bu konuya odaklanması sağlanmalıdır. Ayrıca, her bir proje ve etik kurul komisyon birimlerinin sayfasında bütün kurumlarda tek tip olarak takip edilecek olan başvuru süreci video ile görselleştirilmelidir. Şimdiye kadar bahsedilen kısım daha çok üniversitelerle alakalıdır. Ancak, bakanlık, TÜBİTAK, Avrupa Birliği gibi pek çok farklı kurum proje başvurusu açmaktadır. Başvuru sürecinde her ne kadar benzer bir süreç olsa da bütün süreçlerin standartlaştırılması, araştırmacıların yükünü azaltacak ve deneyimini artıracaktır. Bütün bunlara ilaveten, başvuru alan kurumların kendi içerisindeki görev dağılımları ve tanımlarının net olması başvuru adımlarının daha hızlı sonuçlanmasını sağlayabilecektir.

6.5. Kültürel Sorunlar İçin Çözüm Önerileri

Araştırmayı gerekli görmeyen, yeni ve farklı olandan çekinen bir zihniyet dünyasının aşılması için yapısal çalışmalar yapılmalıdır.

Üniversiteler, kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşlarının gerek kendi içlerinde gerekse birbirleriyle birlikte iş yapma kültürlerinin geliştirilmesi için yapısal mekanizmalar kurulmalıdır.

Her ne kadar teknolojik gelişmeye, ciddi üretim çıktıları elde etme ihtiyacı olsa da öncelikle sistemin yani akademik iklimin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, toplumun problemlerini yine toplumun bakış açısıyla değerlendiren ve ülke bağlamından kopmadan politikalar öneren araştırmaların yürütülmesi gerekmektedir. Bu ise, evrensel anlamdaki gelişmelerden kopmadan kendi toplumumuzu anlamaya yönelik araştırma projelerinin desteklenmesini gerekli kılmaktadır. Öyle ki; ancak evrensel bağlamdan kopmadan kendi toplumunun dinamiklerini dikkate alan araştırmalar, ülkenin gelişimi için katma değer üretebilecektir. Bu noktada, TÜBİTAK gibi kurumların sosyal ve beşerî bilimler temelli araştırmalara daha fazla destek vermesi beklenmektedir. Ayrıca, sosyal ve beşerî bilimleri odağına alan, TÜBİTAK benzeri bir kurumun oluşturulması düşünülebileceği gibi, mevcut kurum içerisinde bu anlayışın kuvvetlendirilmesi de denenebilecektir.

Personel rejiminin esnek bir yapıya dönüştürülmesi gerekmektedir. Akademik politikadan uzaklaştırılması oldukça önem arz etmektedir. Üniversitelerde öğrenme ve öğretim mükemmeliyetçiliğinin öncelenmesi gerekmektedir. Atama ve yükseltmede akademisyenlerin desteklenmesi, doktora sonrası yurtdışı imkânı sunacak sistemlerinin geliştirilmesi önemlidir. Her iyi araştırmacı iyi eğitimci olmayabilir. Dolayısıyla, atama yükseltme süreçleri eğitim ve öğretim kaygısıyla yeniden yapılandırılabilir.

Yeni nesil üniversite ya da dördüncü nesil üniversite konusunun vurgulanması önemlidir. Mevcut üniversitelerin bu konuda biraz geri kaldığı görülmektedir. Bu ise, ileri ülkelerle bağlantılı bir şekilde, uluslararasılaşma eğilimlerini geliştirerek çözülebilecektir. Üniversitelerin sanayi ve toplum ile iç içe olacak şekilde çıktı üretmesi gerekmektedir.

Sosyal ve beşerî bilimlere verilen kıymetin artırılması için onu daha görünür kılmak, üniversitelerdeki ilgili bölümlerin teorik eğitimi uygulama ile birleştirilmesine daha fazla olanak sağlamak önemlidir. Bu da öğrencileri daha fazla sürece dahil etmeyi, diğer bir ifadeyle ortaklaşa değer üretim sürecinin en önemli parçası haline getirmeyi gerektirmektedir. Öğrencileri ticari bir mantıkla tüketici (özellikle özel üniversiteler bağlamında) ya da hizmet alıcıları olarak düşünmek yerine ortaya konulan değer in meydana gelmesinde girdi sağlayıcıları olarak dikkate almak gereklidir. Böylesi bir gayretle ilgili bölümlerden mezun olanların bilime olan saygısı artacaktır ve ilerleyen hayatlarında bu kişilerden mezun olduğu

bölümle ilgili bir uğraşı geliştirmesi beklenebilecektir. Bütün bunlar, oldukça soyut bir nitelikte olan sosyal bilimlerin aslında uygulama açısından da ne kadar kıymetli olduğunu daha görünür bir hale getirecektir. Araştırma kültürünün tanınıp içselleştirilebilmesi için gerekli derslerin lisans müfredatlarına dahil edilmesi düşünülmelidir.

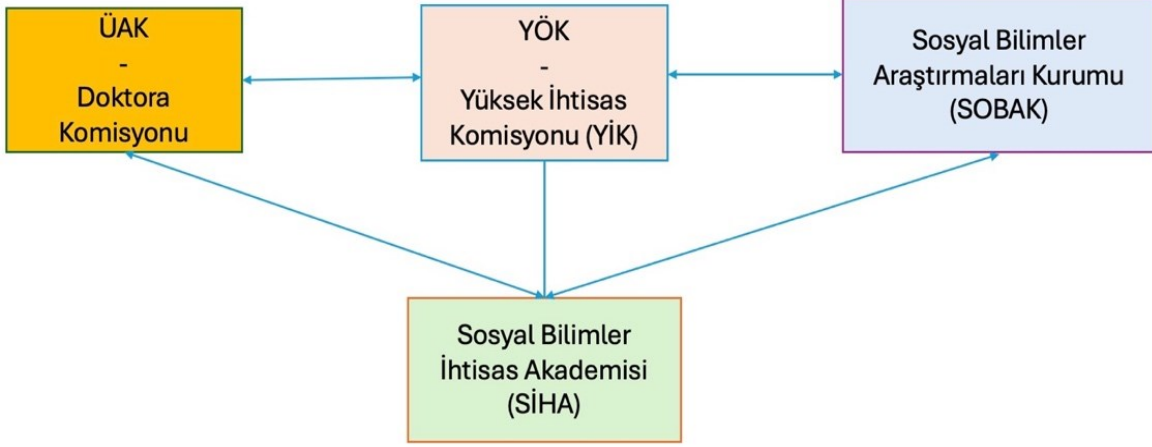
Üniversitelerdeki araştırma kültürünün yerleşik hale gelebilmesi için manevi taltif sisteminin çok aktif bir şekilde işlemesi gerekmektedir. Burada en önemli hususlardan birisi, bu taltifin diğer personelin haberdar olacağı bir ortamda gerçekleştirilmesidir (örn. yapılan yayınlar ve alınan ödüllerin ortak dinlenme ve kullanım alanlarında sergilenmesi). Bu, mikro düzeyde bireylerin motivasyonlarını geliştirecek ve makro düzeyde araştırma kültürünün yerleşik hale gelmesine katkı sağlayabilecektir.

6.6. Araştırma Ekosistemine İlişkin Öneriler

Sosyal Bilimler İhtisas Akademileri (SİHA) merkezli “havza temelli” doktora sistemi, lisansüstü eğitimi baştan yapılandırarak araştırma kalitesini artırmayı, insan kaynağını etkin biçimde yönlendirmeyi ve bölgesel dengeyi sağlamak için önerilmektedir. Model, ülke genelinde belirli bölgelerde kurulacak ve Yükseköğretim Kurulu’na bağlı Yüksek İhtisas Komisyonu (YİK) tarafından yönetilecek ihtisas enstitülerine dayanmaktadır. Bu akademiler, rekabetçi öğrenci seçimi, nitelikli danışman havuzu, yayın ve performans temelli mezuniyet kriterleri, uluslararası araştırma iş birlikleri ve merkezi tez jürisi atamaları gibi unsurlarla yüksek nitelikli bir araştırma iklimi yaratmayı hedeflemektedir. Ekosistemin sürdürülebilirliği ise, araştırmacıların sürekli akademik üretimle sistemde yer alması ve mezunların araştırma ağı içinde eğitim verici olarak döngüye katılması ile sağlanacaktır.

Bu yeniden yapılandırılmış sistemin destekleyici kurumsal uzantısı olarak önerilen Sosyal Bilimler Araştırmaları Kurumu (SOBAK), hem proje konularının yaygınlaştırılması hem de yurtdışı araştırma ve doktora sonrası fonlamalarda stratejik rol oynayacaktır. Böylece, yalnızca fiziksel yapıları değil, yönetim mekanizmaları ve araştırma kültürünü birlikte dönüştüren tümleşik bir model oluşturulabilecektir.

Bu araştırma neticesinde ortaya çıkan ekosistem örneği Şekil 63’te görselleştirilmiştir.

Şekil 63*Yeniden Yapılandırılmış Araştırma Ekosistemi***Özetle:**

- ◆ Türkiye’de sosyal araştırma ekosisteminin daha etkin bir yapıya kavuşabilmesi için karşılaşılan sorunlar bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Sosyal araştırmaların karar alma mekanizmalarına entegre edilmesi, fon kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve araştırmaların kalitesinin artırılması öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Bunun için kamu kurumları, akademik kuruluşlar ve özel sektör arasında daha güçlü iş birlikleri kurulmalıdır.
- ◆ Araştırmalara sağlanan finansal desteklerin dengesiz dağılımı, sosyal bilimler alanındaki çalışmaları sınırlamaktadır. Mevcut fonların büyük bir kısmının mühendislik, sağlık ve doğa bilimlerine yönlendirilmesi, sosyal araştırmaların yeterince desteklenmemesine neden olmaktadır. Bu durumun önüne geçmek için, sosyal bilimler alanına ayrılan bütçenin artırılması ve disiplinlerarası projelere teşvik sağlanması gerekmektedir. Kamu ve özel sektör iş birlikleri aracılığıyla fon çeşitliliğinin artırılması, araştırmaların sürdürülebilirliğini sağlayacaktır.
- ◆ Sosyal araştırmaların politika üretim süreçlerine entegrasyonu konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Akademik araştırmaların politika yapımcılar tarafından yeterince dikkate alınmaması, araştırma sonuçlarının etkisini azaltmaktadır. Politika oluşturma süreçlerine akademik bilgilerin daha sistemli şekilde entegre edilmesi için, hükümet birimleri ile üniversiteler arasında daha etkin iletişim kanalları kurulmalıdır. Kamu kurumlarının karar alma süreçlerinde bilimsel araştırmalardan faydalanmalarını sağlayacak veri paylaşım mekanizmaları güçlendirilmelidir.

- ◆ Türkiye’de sosyal araştırmaların yürütülmesi sürecinde veri erişimi ve paylaşımı konularında ciddi sınırlamalar bulunmaktadır. Kamu kurumlarının sahip olduğu geniş çaplı veri setlerine araştırmacıların erişiminin kısıtlanması, bilimsel çalışmaların kapsamını daraltmaktadır. Açık veri politikalarının benimsenmesi ve veri paylaşımının daha Şeffaf hale getirilmesi, araştırma süreçlerinin daha verimli yürütülmesine katkı sağlayacaktır.
- ◆ Araştırma merkezlerinin sayısının artırılması ve mevcut merkezlerin daha etkin hale getirilmesi gerekmektedir. Türkiye’de sosyal bilimler alanındaki araştırma merkezleri yeterince yaygın değildir ve mevcut olanlar da finansal ve idari destek açısından yetersiz kalmaktadır. Kamu-üniversite ortaklığıyla araştırma merkezleri güçlendirilerek, araştırmaların sürekliliği sağlanmalıdır.
- ◆ Sosyal araştırmaların kalitesinin artırılması için akademik teşvik mekanizmalarının gözden geçirilmesi gerekmektedir. Akademisyenlerin uluslararası yayınlarda daha fazla yer alması, yüksek etki faktörlü dergilerde çalışmalar yapması teşvik edilmelidir. Bu amaçla, bilimsel üretkenliği artırmak için araştırma fonlarına erişimin kolaylaştırılması ve araştırmacılar için uzun vadeli destek programlarının oluşturulması gerekmektedir.
- ◆ Türkiye’de sosyal araştırma ekosisteminin gelişmesi için eğitim sisteminde sosyal bilimlere verilen önemin artırılması gerekmektedir. Üniversitelerde sosyal araştırma yöntemlerine yönelik derslerin daha kapsamlı hale getirilmesi, öğrencilerin araştırma süreçlerine daha aktif katılımını sağlayacaktır. Bununla birlikte, akademik kariyer süreçlerinde sosyal araştırmaların teşvik edilmesi, bu alandaki nitelikli insan kaynağının artmasını sağlayacaktır.
- ◆ Uluslararası iş birliklerinin artırılması sosyal araştırma ekosisteminin gelişimi açısından kritik öneme sahiptir. Türkiye’de sosyal araştırmaların uluslararası akademik topluluklarla entegrasyonu güçlendirilerek, küresel araştırma projelerine daha fazla katılım sağlanmalıdır. Uluslararası fonlara erişim mekanizmalarının iyileştirilmesi ve yurtdışındaki akademik ağlarla iş birliklerinin teşvik edilmesi, sosyal bilimlerin küresel ölçekte daha etkin olmasına katkıda bulunacaktır.
- ◆ Sosyal bilimler alanında sağlıklı, sürdürülebilir ve güvenilir veri temini için ulusal ölçekte bir “Veri Enstitüsü” kurulmalıdır. Bu enstitü; kamu kurumlarının idari veri setleri ile akademik araştırma verilerini ortak standartlarda tanımlayan bir ulusal veri kataloğu oluşturmalı, kalite güvencesi (metadata, değişken sözlükleri, sürümler) süreçlerini kurumsallaştırmalı ve araştırmacılar için tek duraklı başvuru-erişim modeli sağlamalıdır. Veri güvenliği ve mahremiyet risklerini azaltmak amacıyla,

anonimleştirme / psödönimleştirme protokolleri, etik ve hukuki uygunluk değerlendirmesi ile güvenli araştırma ortamları (uzaktan güvenli erişim, kontrollü mikro-veri odaları) işletilmelidir. Enstitünün kamu-üniversite ortaklığıyla, bağımsız bir bilimsel danışma kurulu ve veri sahipliği haklarını koruyan yönetim yapısıyla çalışması veya TÜBA'nın bünyesinde faaliyet göstermesi; hem veri paylaşımına yönelik kurumsal çekinceleri azaltacak hem de kanıta dayalı politika üretiminde sosyal bilim araştırmalarının etkisini artıracaktır.

Yazarlar Hakkında | About Authors

**Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER | Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) |
mseker[at]tuba.gov.tr | ORCID: 0000-0002-7829-3937**

Prof. Şeker 1961 yılında İzmir’de doğdu. 1986’da Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi’nden mezun oldu. 1995 yılında İngiltere’de Leicester Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde İnsan Anatomisi üzerine doktora derecesi aldı. 2000 yılında doçent, 2006 yılında da profesör oldu. Birleşik Arap Emirlikleri’nde iki yıl öğretim görevlisi olarak çalıştı. Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı Başkanı olarak da görev yapan Şeker, 2008-2010 yılları arasında İstanbul Medipol Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti’nde de görev aldı. Aynı zamanda Kamu Yönetimi Lisans mezunu olan Şeker, Aralık 2010 yılında Konya Üniversitesi’ne kurucu rektör olarak atandı. Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğüne Aralık 2014 yılında ikinci dönem için tekrar atandı. TÜBA Asli Üyesi ve TÜBA Konsey Üyesi, TÜBİTAK Bilim Kurulu Üyesi, Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) Tıp Sağlık Eğitim Konsey Üyesi, Sağlık Bakanlığı Sağlık Turizmi Üst Kurul Üyesi, Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) Doçentlik Konsey Üyesi, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Engelli Öğretim Komisyon Üyesi, KOP Bölgesi Üniversiteler Birliği (UNİKOP) Dönem Başkanı, Üniversite Hastaneler Birliği Yönetim Kurulu Asil Üyesi, Ahmet-Nezahat Keleşoğlu Eğitim Vakfı Mütevelli Heyet Üyesi, Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim Vakfı (SOBE) Kurucu Mütevelli Üyesi, İstanbul İlim ve Eğitim Vakfı (İSİLEV) Kurucu Mütevelli Üyesi, Birlik Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ile İNNOPARK Yönetim Kurulu Üyesidir. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) Aziz Sancar Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri, TÜBA-GEBİP Teşvik Ödülleri, TÜBİTAK Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri seçici kurullarında idari görev yürüttü. G20 ülkelerinin Bilim-20 (S20) toplantılarında ve World Science Forum’da ülkemizi temsil etmektedir. Ayrıca 2002 yılından bu yana üyesi olduğu Türk Anatomi ve Klinik Anatomi Derneği ile Temel Tıp Bilimleri Platformu yönetimlerinde farklı görevler yürüten Şeker, evli ve üç çocuk babasıdır.

**Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER | Turkish Academy of Sciences (TÜBA) |
mseker[at]tuba.gov.tr | ORCID: 0000-0002-7829-3937**

Professor Şeker was born in İzmir in 1961. He graduated from the Faculty of Veterinary Medicine at Uludağ University in 1986. In 1995, he received his PhD in Human Anatomy from the Faculty of Medicine at the University of Leicester in the United Kingdom. He became an associate professor in 2000 and a full professor in 2006. He worked for two years as a faculty member in the United Arab Emirates. Şeker also served as Head of the Department of Medical Education and Informatics at Selçuk University Meram Faculty of Medicine, and between 2008 and 2010 he was a member of the Founding Board of Trustees of Istanbul Medipol University. In addition, having also completed an undergraduate degree in Public Administration, Şeker was appointed founding rector of Konya University in December 2010. He was reappointed as Rector of Necmettin Erbakan University for a second term in December 2014. He is a Full Member of the Turkish Academy of Sciences (TÜBA) and a Member of the TÜBA Council, a Member of the Scientific Board of TÜBİTAK (The Scientific and Technological Research Council of Türkiye), a Member of the Council on Medical and Health Education of the Interuniversity Board (ÜAK), a Member of the High Council on Health Tourism of the Ministry of Health, a Member of the Associate Professorship Council of the Interuniversity Board (ÜAK), a Member of the Higher Education Council (YÖK) Commission on Disability in Higher Education, Term President of the KOP Regional Universities Union (UNİKOP), a Full Member of the Board of the Association of University Hospitals, a Member of the Board of Trustees of the Ahmet-Nezahat Keleşoğlu Education Foundation, a Founding Member of the Board of Trustees of the Selçuklu Autism Individuals Education Foundation (SOBE), a Founding Member of the Board of Trustees of the Istanbul Science and Education Foundation (İSİLEV), a Member of the Advisory Board of the Birlik Foundation, and a Member of the Board of Directors of İNNOPARK. He has held administrative roles on the selection committees of the Aziz Sancar Science, Service and Incentive Awards of the Turkish Health Institutes Presidency (TÜSEB), the TÜBA-GEBİP Young Scientist Awards, and the TÜBİTAK Science, Service and Incentive Awards. He represented Türkiye at the Science 20 (S20) Summits of the G20 countries and at the World Science Forums. In addition, since 2002 he has undertaken various duties in the administrations of the Turkish Society of Anatomy and Clinical Anatomy and the Basic Medical Sciences Platform. Professor Şeker is married and has three children.

**Prof. Dr. Halit YANIKKAYA | Gebze Teknik Üniversitesi |
halityanikkaya[at]gtu.edu.tr | ORCID: 0000-0003-1542-0174**

Halit Yanikkaya doktorasını 2001 yılında Delaware Üniversitesi’nden (Amerika Birleşik Devletleri) almıştır. Gebze Teknik Üniversitesi’nde İktisat Profesörü olarak görev yapmaktadır. Başlıca araştırma alanları büyüme ekonomisi, kalkınma ekonomisi, endüstriyel politikalar ve kurumsal iktisattır. Çalışmalarında uluslararası finans kurumlarının kredi verme uygulamaları, sosyo-politik istikrarsızlık, siyasi istikrar ve doğal kaynak bolluğu gibi seçilmiş ekonomik, politik ve kurumsal değişkenlerin büyüme etkilerini incelemiştir. Türkiye Bilimler Akademisi’nin (TÜBA) Asosiye üyesidir (2015).

**Prof. Dr. Halit YANIKKAYA | Gebze Technical University |
halityanikkaya[at]gtu.edu.tr | ORCID: 0000-0003-1542-0174**

Halit Yanikkaya received his Ph.D. degree in 2001 from the University of Delaware, Delaware, USA. He is a full professor in Economics at the Gebze Technical University, Türkiye. His primary research interest is growth economics, development economics, industrial policies, and institutional economics. In his studies, he has examined the growth effects of selected economic, political, and institutional variables such as the lending practices of international financial institutions, socio-political instability, polity stability, and natural resource abundancy. He is an elected associate member (2015) of the Turkish Academy of Sciences (TÜBA).

**Prof. Dr. Halit KESKİN | Yıldız Technical University |
hkeskin[at]yildiz.edu.tr | ORCID: 0000-0003-4432-3998**

Halit Keskin is a distinguished professor with affiliations at Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye. He holds a Ph.D. from the Gebze Technical University, Türkiye. His extensive research interests encompass technology and innovation management, organization theory, university-industry interactions, new product development teams, organizational learning and knowledge management. His research work has been featured in distinguished journals such as the Journal of Product Innovation Management, Technovation, Technological Forecasting and Social Change, R&D Management, Journal of Engineering and Technology Management, Information & Management, International Journal of Information Management, International Journal of Production Research, European Journal of Innovation Management, Journal of Destination marketing&Management, The Service Industries Journal, International Marketing Review and IEEE Transactions on Engineering Management among other esteemed international journals. He has been a Fellow of the Turkish Academy of Sciences (TÜBA) since 2012.

**Prof. Dr. Halit KESKİN | Yıldız Teknik Üniversitesi |
hkeskin[at]yildiz.edu.tr | ORCID: 0000-0003-4432-3998**

Halit Keskin, Yıldız Teknik Üniversitesi’nde profesördür. Doktora derecesini Gebze Teknik Üniversitesi’nden almıştır. Teknoloji ve inovasyon yönetimi, örgüt teorisi, üniversite-sanayi işbirliği, yeni ürün geliştirme takımları, örgütsel öğrenme ve bilgi yönetimi alanlarında kapsamlı araştırmaları bulunmaktadır. Prof. Dr. Keskin’in akademik çalışmaları, Journal of Product Innovation Management, Technovation, Technological Forecasting and Social Change, R&D Management, Journal of Engineering and Technology Management, Information & Management, International Journal of Information Management, International Journal of Production Research, European Journal of Innovation Management, Journal of Destination Marketing & Management, The Service Industries Journal, International Marketing Review ve IEEE Transactions on Engineering Management gibi birçok saygın uluslararası dergide yayımlanmıştır. Prof. Dr. Keskin 2012 yılından bu yana Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) üyesidir.

**Prof. Dr. Mehmet BARCA | Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (ASBÜ) |
mehmet.barca[at]jasbu.edu.tr | ORCID: 0000-0002-1833-9411**

Mehmet Barca, 1990 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümünden mezun olan Prof. Dr. Barca, devlet bursuyla İngiltere’de Leicester Üniversitesi’nde yüksek lisans ve doktorasını tamamlamıştır. Halen Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinde öğretim üyesi olarak görev yapan Barca, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde İşletme Fakültesi kurucu dekanlığı ve rektör yardımcılığı, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi rektörlüğü gibi önemli akademik ve idari görevler üstlenmiştir. Stratejik yönetim alanında uzman olan Barca, kamu kurumları, özel sektör kuruluşları ve sivil toplum örgütlerine stratejik plan geliştirme ve uygulama süreçlerinde danışmanlık yapmıştır. Sosyal Bilimler Vakfı başkanı olarak sosyal bilimlerin gelişimine, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine ve nitelikli insan kaynağının yetişmesine katkı sağlamaktadır. Stratejik yönetim, strateji-ekonomi ilişkisi, yönetim felsefesi, bilgi yönetimi ve rekabet analizleri başta olmak üzere yurt içinde ve dışında yayımlanmış çok sayıda eseri bulunmaktadır.

**Prof. Dr. Mehmet BARCA | Social Sciences University of Ankara (ASBU) |
mehmet.barca[at]jasbu.edu.tr | ORCID: 0000-0002-1833-9411**

Prof. Dr. Barca graduated from the Faculty of Political Science, Department of Business Administration at Ankara University in 1990, and subsequently completed his master’s and doctoral studies at the University of Leicester in the United Kingdom with a government scholarship. He currently serves as a faculty member at the Social Sciences University of Ankara, and has held several key academic and administrative positions, including Founding Dean of the Faculty of Business Administration and Vice Rector at Ankara Yıldırım Beyazıt University, as well as Rector of the Social Sciences University of Ankara. An expert in strategic management, Barca has provided consultancy services to numerous public institutions, private sector organizations, and non-governmental organizations in the development and implementation of strategic plans. As President of the Social Sciences Foundation, he actively contributes to the advancement of the social sciences, particularly through efforts aimed at strengthening institutional capacity and cultivating qualified human resources. He has published extensively in Türkiye and abroad, particularly in the fields of strategic management, the strategy-economy nexus, management philosophy, knowledge management, and competitive and sectoral analysis.

**Prof. Dr. Bayram Zafer ERDOĞAN | Anadolu Üniversitesi |
bzerdogan[at]anadolu.edu.tr | ORCID: 0000-0002-2147-7356**

Bayram Zafer Erdoğan hâlihazırda Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde Profesör olarak görev yapmaktadır. Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Asli Üyesidir. Araştırmaları pazarlama teorisi, sürdürülebilirlik, sosyal pazarlama, inovasyon ve pazarlama iletişimindeki gelişmeler üzerine yoğunlaşmaktadır. Alanında pekçok saygın dergide yayınları bulunan Profesör Erdoğan ayrıca uluslararası dergilerde hakem kurulu üyeliği de yapmaktadır. YÖK, TÜBA, TÜBİTAK ve KOSGEB gibi kamu kurumlarının kurul ve projelerinin yanı sıra, özel ve sivil toplum kuruluşlarının birçok ulusal ve uluslararası projesinde yönetici, araştırmacı ve danışman olarak görev yapmıştır. 1970 yılında Ankara’da doğmuştur, evli ve iki çocuk babasıdır.

**Prof. Dr. Bayram Zafer ERDOĞAN | Anadolu University |
bzerdogan[at]anadolu.edu.tr | ORCID: 0000-0002-2147-7356**

Bayram Zafer Erdoğan currently works as a Professor at Anadolu University, Faculty of Economics and Administrative Sciences. He is a Member of the Turkish Academy of Sciences (TÜBA). His research focuses on marketing theory, sustainability, social marketing, innovation, and developments in marketing communications. Professor Erdoğan has published extensively in highly ranked journals and also serves as a member of the review boards of such journals. He has contributed his expertise at public institutions such as YÖK, TÜBA, TÜBİTAK, and KOSGEB boards and projects as well as serving as a director, researcher, and consultant on many national and international projects of private and non-governmental organizations. He was born in Ankara in 1970, is married and has two children.

Prof. Dr. Şener AKTÜRK | Koç Üniversitesi |
sakturk[at]ku.edu.tr | ORCID: 0000-0002-5897-6714

Prof. Dr. Şener Aktürk Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesidir. Lisans ve yüksek lisans derecelerini Chicago Üniversitesi'nde (1999-2003), doktora derecesini Kaliforniya Üniversitesi, Berkeley'de (2003-2009) tamamladı. Harvard Üniversitesi Siyaset Bölümü ve Rusya Çalışmaları Merkezi'nde ziyaretçi öğretim görevlisi ve doktora sonrası araştırmacı (2009-2010) olarak bulundu. *International Security*, *World Politics*, *Journal of Democracy*, *Perspectives on Politics*, *Comparative Politics*, *Post-Soviet Affairs*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, *European Journal of Sociology*, *Social Science Quarterly*, *Turkish Studies* ve *Mediterranean Politics* başta olmak üzere çeşitli uluslararası akademik dergilerde makaleleri yayımlandı. *Regimes of Ethnicity and Nationhood in Germany, Russia, and Turkey* başlıklı kitabı 2013 yılında Joseph Rothschild kitap ödülüne, *International Security* dergisinde yayınlanan makalesi 2025 yılında Amerikan Siyaset Bilimi Derneği Uluslararası Tarih ve Siyaset şubesinin Üstün Makale Ödülü'ne, ve çalışmaları bir bütün olarak Kadir Has Gelecek Vadeden Bilim İnsanı Ödülü (2015), Türkiye Bilimler Akademisi GEBİP Ödülü (2016), TÜBİTAK Teşvik Ödülü (2019) ve Dede Korkut Bilim Ödülü (2025) dahil olmak üzere bir dizi ulusal ödüle layık görüldü.

Prof. Dr. Şener AKTÜRK | Koç University |
sakturk[at]ku.edu.tr | ORCID: 0000-0002-5897-6714

Şener Aktürk is Professor in the Department of International Relations at Koç University. After completing his B.A. and M.A. at the University of Chicago and his Ph.D. in political science at the University of California, Berkeley, he was a postdoctoral fellow at the Davis Center for Russian and Eurasian Studies and a Visiting Lecturer at the Department of Government at Harvard University. His book, *Regimes of Ethnicity and Nationhood in Germany, Russia, and Türkiye* received the Joseph Rothschild book prize in 2013. His article, "Not So Innocent: Clerics, Monarchs, and the Ethnoreligious Cleansing of Western Europe," received the Outstanding Article Award from American Political Science Association's International History and Politics section in 2025. His articles were published in prestigious journals including *International Security*, *World Politics*, *Perspectives on Politics*, *Journal of Democracy*, *Comparative Politics*, *Mediterranean Politics*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, *Turkish Studies*, *Osteuropa*, *European Journal of Sociology*, *Social Science Quarterly*, and *Post-Soviet Affairs*.

**Doç. Dr. Cem KORKUT | Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi |
ckorkut[at]aybu.edu.tr | ORCID: 0000-0002-1104-5330**

Doç. Dr. Cem Korkut, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Bölümünde öğretim üyesidir. Lisans eğitimini TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi İktisat Bölümünde tamamlamıştır. 2011 yılında AYBÜ’de araştırma görevlisi olarak akademik kariyerine başlamış, 2014 yılında para vakıfları üzerine hazırladığı yüksek lisans tezini başarıyla savunmuştur. Doktora derecesini İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi’nden, İslam ekonomisinde sermaye birikimi ve oluşumu konulu teziyle almıştır. Korkut’un akademik çalışmaları, İslam ekonomisi, katılım bankacılığı ve finans, para politikaları, Osmanlı iktisat tarihi, makro-finansal bağlantılar ve ekonomik kalkınma alanlarına odaklanmaktadır. Dr. Korkut, Türkiye Bilimler Akademisi’nde (TÜBA) başkan danışmanı olarak görev yapmakta, ayrıca Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi (ADAM) bünyesinde İslam Ekonomisi Okulu’nun koordinatörlüğünü yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası düzeyde çok sayıda proje ve araştırma faaliyetinde yer alan Korkut, akademik yayınlarının yanı sıra politika yapıcı kurumlara danışmanlık desteği de sunmaktadır.

**Assoc. Prof. Dr. Cem Korkut | Ankara Yıldırım Beyazıt University |
ckorkut[at]aybu.edu.tr | ORCID: 0000-0002-1104-5330**

Assoc. Prof. Dr. Cem Korkut is a faculty member in the Department of Economics at the Faculty of Political Sciences, Ankara Yıldırım Beyazıt University (AYBU). He completed his undergraduate studies in Economics at TOBB University of Economics and Technology. He began his academic career as a research assistant at AYBU in 2011 and successfully defended his master’s thesis on cash waqfs in 2014. He earned his Ph.D. from Istanbul Sabahattin Zaim University with a dissertation focusing on capital formation and accumulation in Islamic economics. Dr. Korkut’s academic research focuses on Islamic economics, participation banking and finance, monetary policies, Ottoman economic history, macro-financial linkages, and economic development. Dr. Korkut currently serves as an advisor to the President of the Turkish Academy of Sciences (TÜBA) and coordinates the Islamic Economics School within the Ankara Center of Thought and Research (ADAM). He has been involved in numerous national and international projects and research activities. In addition to his academic publications, he provides consultancy and expert advice to policymaking institutions.

